

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług
(druk nr 671)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem ustawy jest implementacja trzech dyrektyw Rady zmieniających dyrektywę 2006/112/WE w zakresie miejsca świadczenia usług, zwrotu podatku od wartości dodanej podatnikom mającym siedzibę w innym państwie członkowskim, niż państwo zwrotu oraz w zakresie wspólnego systemu podatku w celu zwalczania uchylania się od opodatkowania w związku z transakcjami wewnątrzwspólnotowymi.

Celem zaproponowanych zmian jest dążenie do opodatkowania usług w miejscu, w którym są one wykorzystywane. Ustawa wprowadza zasadę, iż podatek będzie rozliczany, co do zasady, przez usługobiorcę. Zmiana ta ma przyczynić się do wyeliminowania zjawisk zakłócających konkurencję w przypadku usług świadczonych na odległość, których fizyczna konsumpcja odbywa się w państwie członkowskim usługobiorcy, a nie usługodawcy. W dotychczasowym stanie prawnym różnice w wysokości stawek VAT stosowane w poszczególnych państwach prowadzą do wyboru usługodawcy z powodu niższych podatków stosowanych w państwie jego siedziby.

W stosunku do usługobiorców nie będących podatnikami utrzymano zasadę, iż podatek będzie rozliczany według siedziby lub miejsca zamieszkania usługodawcy, chyba że usługi wykonują pośrednicy – wówczas miejscem świadczenia jest miejsce, w którym dokonywana jest transakcja.

Ponadto ustawa określa miejsce świadczenia dla poszczególnych rodzajów usług, które wymagają odrębnego wskazania z uwagi na specyfikę usługi (dotyczące nieruchomości, transport, catering, wstęp na imprezy kulturalne itd), usługobiorcę (podatnik lub konsument

nie będący podatnikiem) lub usługodawcę (siedziba na terytorium Wspólnoty Europejskiej lub poza Wspólnotą).

Kontrolę prawidłowości rozliczeń ma wspierać doprecyzowanie systemu informacji podsumowujących. Informacje podatnicy będą obowiązani składać, również w zakresie usług wykonywanych na rzecz podmiotów, zobowiązanych do zapłaty podatku. Termin składania informacji podsumowującej został skrócony do 15. dnia miesiąca (obecnie 25. dnia) następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy z tytułu dokonania transakcji. W dotychczasowym stanie prawnym informacje podsumowujące składano za okresy kwartalne. Pod rządami nowej ustawy informacje będzie można składać za okresy kwartalne w sytuacji dokonywania transakcji, dla których zobowiązanymi do zapłaty podatku są usługobiorcy lub wartość transakcji wewnątrzspółnotowej dostawy towarów lub dostawy w ramach procedury uproszczonej nie przekroczyły w kwartale 250 tys. zł (należy dodać, iż zgodnie z przepisem przejściowym do 31 grudnia 2011 r. kwota ta wynosi 500 tys. zł) lub wartość nabyć wewnątrzspółnotowych nie przekroczyła w kwartale 50 tys. zł. Informacja podsumowująca składana w formie elektronicznej może być składana, tak jak dotychczas, do 25. dnia miesiąca.

W celu uproszczenia procedury zwrotu podatku VAT umożliwiono podatnikom składanie wniosku o zwrot podatku zapłaconego w innym państwie członkowskim we właściwym dla podatnika urzędzie skarbowym. Prawo zwrotu przysługuje także podmiotom nie posiadającym siedziby w kraju. Podmioty zagraniczne z krajów UE będą mogły składać wnioski w formie elektronicznej natomiast podmioty nie mające siedziby na terytorium innego państwa członkowskiego – na piśmie.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa powstała na podstawie projektu rządowego złożonego do Sejmu w dniu 28 lipca 2009 r. Do ustawy wprowadzono poprawki m.in. dotyczące przemieszczania towarów do miejsca odpowiadającemu magazynowi konsygnacyjnemu oraz doprecyzowania przepisów dotyczących wewnątrzspółnotowej dostawy towarów oraz poprawki o charakterze porządkowym.

III. Uwagi szczegółowe

1. W ustawie popełniono błąd polegający na przypisaniu wyrazowi "miejsce" cechy polegającej na zdolności do działania. Zgodnie z art. 1 lit. b zawierającym zmianę polegającą na dodaniu ust. 1a do art. 17:

*"1a. Przepisy ust. 1 pkt 4 i 5 stosuje się również w przypadku, gdy usługodawca lub dokonujący dostawy towarów posiada **stałe miejsce prowadzenia działalności** na terytorium kraju, przy czym to stałe miejsce prowadzenia działalności lub inne miejsce prowadzenia działalności usługodawcy lub dokonującego dostawy towarów, jeżeli usługodawca lub dokonujący dostawy towarów posiada takie inne miejsce prowadzenia działalności na terytorium kraju, **nie uczestniczy w tych transakcjach**."*

Zgodnie z regułami języka polskiego czynność określana wyrazem "uczestniczyć" wymaga wskazania wykonawcy tej czynności – podmiotu charakteryzującego się posiadaniem zdolności do działania. Ponieważ "miejsce" jako część przestrzeni, w której coś się odbywa lub znajduje, nie może "uczestniczyć" w transakcji należy uznać użyte sformułowanie za błędne. Tym bardziej, iż art. 1 pkt 6 dyrektywy Rady 2008/8/WE dodający art. 192a do dyrektywy 2006/112/WE wyraźnie wskazuje, iż w transakcji nie może uczestniczyć **przedsiębiorstwo**, które dostawca lub usługodawca posiada na terytorium państwa członkowskiego.

Propozycja poprawki:

*"1a. Przepisy ust. 1 pkt 4 i 5 stosuje się również w przypadku, gdy usługodawca lub dokonujący dostawy towarów posiada stałe miejsce prowadzenia działalności na terytorium kraju, przy czym **usługa nie jest świadczona lub dostawa nie jest dokonywana z tego stałego miejsca prowadzenia działalności lub innego miejsca prowadzenia działalności usługodawcy lub dokonującego dostawy towarów**, jeżeli usługodawca lub dokonujący dostawy towarów posiada takie inne miejsce prowadzenia działalności na terytorium kraju."*

2. Podobnie w art. 1 w pkt 7, w art. 28b w ust. 2 "*usługi są świadczone **dla** stałego miejsca prowadzenia działalności podatnika*". Celem przepisu jest wskazanie, iż usługi są świadczone na rzecz podatnika w stałym miejscu prowadzenia działalności. Ponadto należy zwrócić uwagę na błąd stylistyczny prowadzący do wniosku, iż "miejsce znajduje się w innym miejscu".

Propozycja poprawki:

*"2. W przypadku, gdy usługi są świadczone w stałym miejscu prowadzenia działalności podatnika, **które znajduje się gdzie indziej niż jego siedziba lub stałe miejsce zamieszkania, miejsce to jest miejscem świadczenia tych usług**."*

3. Podobnie w art. 1 w pkt 7, w art. 28c ust. 2:

Propozycja poprawki:

"2. W przypadku, gdy usługi są świadczone ze stałego miejsca prowadzenia działalności usługodawcy, które znajduje się gdzie indziej niż jego siedziba lub stałe miejsce zamieszkania, miejsce to jest miejscem świadczenia tych usług."

4. W art. 1 w pkt 10 w lit. b, w dodawanym ust. 1c zastosowano nie używany w ustawodawstwie wyraz "zafakturować" oznaczający kolokwialną formę "wskazania w fakturze" lub "wystawienia faktury". Zastosowanie tego zwrotu powoduje ponadto wątpliwości co do zamiaru ustawodawcy co jest objęte zakresem "zafakturowania niezgodnego z przepisami ustawy". Ponieważ zgodnie z par. 8 ust. 2 pkt 3 Zasad Techniki Prawodawczej należy unikać nowo tworzonych pojęć lub neologizmów przepis powinien otrzymać następujące brzmienie:

"1) wykazanych w fakturze niezgodnie z przepisami ustawy oraz przepisami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie".

5. W art. 1 w pkt 10 w lit. b, w ust. 1e w pkt 1 zawarto uprawnienie podatnika do samodzielnego uwzględnienia korekty we wniosku o zwrot podatku w przypadku stwierdzenia zmiany proporcji w jakiej towary lub usługi związane są z wykonywaniem czynności dających prawo do obniżenia kwoty podatku należnego. W przypadku gdy podatnik nie występuje o zwrot podatku składa korektę wniosku o zwrot. Ponieważ w pierwszym przypadku "korekta wniosku" nie wstępuje należy zrezygnować z tego określenia:

"w ust. 1e w pkt 1 wyrazy "korektę wniosku o zwrot podatku" zastępuje się wyrazami "korektę proporcji";"

Podobna uwaga odnosi się do ust. 11.

Adam Niemczewski

wicedyrektor